

Talijanske arhivističke uprave i od Talijanske nacionalne udruge arhivista (ANAI) povodom petogodišnje revizije; Arhiviranje i prenošenje dokumenata informatičkim instrumentima (dekret predsjednika Republike od 10. studenoga 1997); Arhiviranje dokumenata na svjetlosnoj podlozi; Iznošenje kulturnih dobara – propisi.

Rubrika **AKTIVNOST ARHIVA** donosi vijesti o rezultatima djelatnosti pojedinih državnih arhiva Italije kroz inventare, izložbe, međudržavne odnose, zasjedanja međunarodnih tijela, te sporazume o razmjeni kulturnih dobara.

Rubrika **BIBLIOGRAFIJA** informira o novim izdanjima s područja arhivske djelatnosti.

Objavljena je i **ORGANIZACIJA** državnih arhiva do mjeseca prosinca 1998.

U rubrici **NORMATIVNE ODREDBE** navode se ovi zakonski tekstovi: Pravilnici vezani uz temu uređenja zdanja katastra, znanstvene izvedbe i ujednačenja katastralne kartografije, Ministarstva financija od 2. siječnja 1997; Zakon od 30. ožujka 1998, Norme o prometu kulturnih dobara, te pokrajinski provedbeni propisi o kulturnim dobrima.

Na kraju Zbornika dodan je popis izdanja talijanskih državnih arhiva.

Mato Grabar

Sbornik archivních prací, 1996 – 1999.

Spomenuti časopis pokrenut je 1951. godine, a izdaje ga Odbor arhivske uprave Ministarstva unutarnjih poslova Republike Češke. Bavi se različitim arhivskim temama i povijesnim istraživanjima vezanim uz arhivsko gradivo. Tiska se na češkom jeziku, sa sažecima na engleskom i njemačkom. Izlazi dva puta godišnje, a knjižnica HDA prima ga od početka izlaženja. Ovdje ćemo prikazati četiri posljednja broja pristigla u knjižnicu HDA.

Godište XLVI/2 (1996), 326 str.

U rubrici *Studije* nalazi se rad Tomáša Baletke "Dvor, rezidencija i kancelarija moravskog markgrofa Jošta (1375–1411)", u kojem se autor bavi ne samo dvorom i kancelarijom markgrofa Jošta, nego i analizom dvorske politike prema susjednim zemljama i mjestom njegova dvora u odnosu na ostale dvorske kuće Središnje Evrope. Autor je također detaljno opisao dvorske dužnosnike, plemstvo i Joštovu rezidenciju u Brnu, te naveo popis dokumenata koje je izdala njegova dvorska kancelarija.

U rubrici *Materijali* autorica Marie Ryantová objavila je rad "Osobni fond profesora Jana Kaprase u arhivu Narodnog muzeja". Profesor Jan Kapras (1880–1947) bio je političar za vrijeme Prve Republike, senator i Ministar prosvjete i socijalne

skrbi, te ugledni pravnik i povjesničar. Njegova ostavština broji 178 naslova značajnih za proučavanje politike i javnog života, posebno u područjima kulture i obrazovanja.

Rubrika *Recenzije* posvećena je radovima Zlatuže Kukánové i Lenke Matušikové o matičnim knjigama židovskih bogoštovnih općina u Češkoj i Moravskoj 1748–1949, objavljenih u *Paginae historiae*, Prag 1992–1995.

Godište XLVII/1 (1997), 250 str.

U rubrici *Članci* nalazi se rad "Srednjovjekovne bratovštine u katedrali sv. Vita u Pragu", u kojem autorica Hana Pátková piše o dva udruženja ustanovljena 1327. i 1328. godine: Bratstvu prebendara kanonika i Bratstvu službenika katedrale. Kao prilog članku donosi se sačuvana knjiga Bratstva službenika katedrale čiji najstariji djelovi potječu iz 14. i 15. stoljeća, te preslik kalendara za kojeg se pretpostavlja da potječe iz prve polovine 14. stoljeća.

U rubrici *Studije* izašli su sljedeći radovi:

Pavla Burdová, "Protokoli dvorskog suda (Razvoj sudskih spisa i njihova podjela prema sadržaju i obliku)". Protokoli dvorskog suda su zapisnici dvorskih sudova koji se tiču pravnih problema vlasništva i uprave nad feudalnim posjedima što su se nalazili na teritoriju Češke Krune. Sastoje se od 156 knjiga pisanih češkim, latinskim i njemačkim jezikom, koje datiraju od kasnog 14. do sredine 19. stoljeća.

Veronika Sámeradová napisala je rad "Vizitacijski pisani dokumenti iz 17. stoljeća u Češkoj (Župne crkve i svećenstvo praške arhidijaceze 1623–1694)". Ovaj članak pruža osnovne podatke o porijeklu, sačuvanosti, sadržaju i oblicima pisanih vizitacijskih dokumenata 17. stoljeća, s osvrtom na njihovu dokumentarnu vrijednost. Članak se sastoji od dva djela, od kojih je prvi posvećen opisu samih dokumenata, a drugi donosi popis vizitacijskih izvještaja.

Ludmila Štěpanová donosi rad "Tvornica pamuka VEBA (pregled razvoja u razdoblju 1949–1992. godine)". Pravni i organizacijski razvoj VEBA tvornice pamuka u Broumavu prikazan je u više etapa, koje su uvjetovane političkim promjenama u državi i društvu, a spominje se i META tvornica pamuka, budući da se njihovi povijesni razvoji međusobno isprepleću.

Godište XLVIII/2 (1998), 391 str.

"Tržišne i oporučne knjige grada Kadana 1465–1603. i oporučna praksa u Kadanu od sredine 15. do početka 17. stoljeća" rad je autora Petra Raka, objavljen u rubrici *Studije*. Ova studija bavi se s dvije teme koje se odnose na Kadan, grad u sjeverozapadnoj Češkoj. Jedna se odnosi na diplomatsku analizu triju knjiga gradskog magistrata koje sadrže ugovore o prijenosu vlasništva, a druga na oporuke nastale u razdoblju 1465–1603. te na zapisnike ulaznih knjiga tih oporuka.

"Korespondencija između Kamila Krofta i Edvarda Beneša, II dio (1927 – 1938)" djelo je autora Jindřicha Dejmečka objavljen u rubrici *Dokumenti*. Ovaj rad je direktni nastavak prvog djela objavljenog u ovom časopisu 1994. godine, koji se bavi korespondencijom dvojice važnih čeških diplomata koji su obnašali dužnost ministra vanjskih poslova.

U rubrici *Recenzije* dva su rada koja se odnose na "Popis osobnih rukopisnih ostavština i obiteljskih fondova u Republici Češkoj", koji je priredila Jaroslava Hoffmanová.

U rubrici *Posebni prilozi*, posvećenoj uspomenu čeških arhivista, više autora prisjeća se svog arhivističkog školovanja i početaka stručne izobrazbe, svog rada u arhivima, te razvoja arhiva i arhivske djelatnosti općenito posljednjih pedeset godina u Češkoj. Na 391. stranici nalazi se popis arhivista koji se javljaju kao autori priloga, zajedno s najvažnijim podacima iz njihova životopisa.

Godište XLIX/1 (1999), 252 str.

U ovom svesku objavljena je bibliografija arhivističke literature odnosno stručnih članaka izdanih u razdoblju 1993–1995. godine. Kao uvod u bibliografiju naveden je popis arhivskih časopisa iz kojih su uzimani radovi, a za nas je važno spomenuti da se među njima nalaze i *Arhivski vjesnik*, god. 36/1993, 37/1994, 38/1995. i *Bulletin HDA*, god. 5/1994, 1–2 i 6/1995, 1–2.

Bibliografski popis podijeljen je prema sljedećim grupama:

- I. Arhivističke bibliografije** (1. Međunarodne; 2. Nacionalne)
- II. Povijest arhivistike i arhiva**
- III. Arhivističke organizacije i arhivi** (1. Međunaradni odnosi i veze; 2. Arhivsko zakonodavstvo; 3. Arhivi općenito; 4. Arhivske organizacije i arhivi pojedinih zemalja; 5. Arhivske skupštine, konferencije i zasjedanja u pojedinim zemljama; 6. Izobrazba arhivista)
- IV. Arhivska teorija i praksa** (1. Arhivska teorija općenito; 2. Arhivska terminologija; 3. Mehanizacija i automatizacija arhivske službe; 4. Obrada arhivskog gradiva; 5. Vrednovanje i izlučivanje dokumenata; 6. Dopunjavanje arhivskih fondova)
- V. Arhivsko gradivo i fondovi**
- VI. Izdavačka djelatnost** (1. Izdavanje povijesnih izvora; 2. Arhivska pomagala; 3. Arhivski časopisi)
- VII. Korištenje i promidžba arhivskog gradiva** (1. Proučavanje arhivskog gradiva, znanstveni radovi; 2. Metode i načini korištenja arhivskog gradiva; 3. Izložbe; 4. Promidžba arhiva i arhivske djelatnosti)

VIII. Arhivska tehnika (1. Općenito; 2. Arhivske zgrade i njihovo opremanje; 3. Smještaj i čuvanje arhivskog gradiva; 4. Konzerviranje i restauriranje arhivskog gradiva; 5. Tehnike reproduciranja)

IX. Uredsko poslovanje

X. Pomoćne povijesne znanosti (1. Općenito; 2. Paleografija, kodikologija, epigrafija; 3. Diplomatika; 4. Znanost o izvorima; 5. Kronologija; 6. Sfragistika; 7. Genealogija, heraldika; 8. Metrologija, numizmatika)

XI. Povijest uprave

XII. Arhivisti (1. Općenito; 2. Pojedinačno)

Na kraju bibliografije nalaze se dodatak, predmetno kazalo, abecedno kazalo autora i mjesno kazalo.

Uz bibliografiju, u ovom svesku nalazi se još i prilog Ivana Hlaváčka "Od topografski orijentiranih rječnika i pomagala do češke povijesti nakon dvadeset godina". Autor je pružio kritički osvrt na literaturu objavljenu u sv. XXX (1980) ovog časopisa odnosno obradio je šezdeset novijih djela o Češkoj i Moravskoj koje je podijelio prema ovom kriteriju: A-Opća enciklopedijska djela; B-Topografski i upravni povijesni pregledi; C-Radovi o raznim tipovima naselja (gradovi, dvorci, utvrde, samostani, mjesta naseljavanja); D-Izabrana njemačka djela.

Vlatka Lemić

Normativni dokumenti o davanju licenci za rad na istraživanju strukture arhivskih fondova, vrednovanju, opisu, konzervaciji i restauraciji arhivskoga gradiva, doneseni u razdoblju 1994–1998, od Federalne arhivske službe Rusije (Rosarhiv)

Ruska je Federalna arhivska služba (Rosarhiv) uz odgovarajuću potvrdu nadležnih organa Vlade Ruske Federacije i organa moskovskih vlasti, u razdoblju od 1994. godine do kraja 1998. donijela nekoliko zakonskih uredba kojima su regulirani posebni oblici korištenja arhivskih usluga u državnim arhivima Federacije.

Otvaranjem ruskih arhivskih ustanova i njihova bogatog arhivskoga gradiva stručnoj, znanstvenoj, pa i svjetskoj istraživačkoj javnosti, postavilo se pitanje reguliranja zakonskih prava i obveza potencijalnih korisnika. Arhivski državni djelatnici na temelju uredbi ostvaruju pravo na rad kao privatne odnosno fizičke osobe, prema utvrđenom postupku za dobivanje dozvole, ali su djelatnost dužni obavljati izvan radnog vremena i bez korištenja tehničke baze i opreme državnih arhiva. Zaposlenici državnih službi, pak, ne mogu dobiti službenu dozvolu za rad. Prema donesenim propisima od obveze posjedovanja licence izuzete su državne i regionalne arhivske